

Tid Torsdagen den 11 juni 2015, kl 17.00 – 17.15
Plats Bråvallasalen, Stadshuset
Justerat Måndagen den 22 juni 2015

Jan Valeskog

Joakim Larsson

Närvarande

Beslutande ledamöter:

Jan Valeskog (S) ordföranden

Joakim Larsson (M) vice ordförande

Elin Olsson (MP)

Rikard Warlenius (V)

Monika Lozancic (M)

Torbjörn Erbe (M)

Alexandra Östback (M)

Mattias Keresztesi (M)

Madeleine Sjöstedt (FP)

Tjänstgörande ersättare:

Lars Arell (S)

för Margareta Stavling (S)

Anny Sandgren (S)

för Anders Göransson (S)

Birger Kato (S)

för Maria-Elsa Salvo (S)

Anna Bäcklund (MP)

för Lennart Tonell (MP)

Ersättare:

Anna Forssell (S)

Veronica Eriksson (MP)

Anders Toll (M)

§§ 10-21

Jihad Adlouni (M)

Markus Berensson (C)

Maurice Forslund (KD)

Tjänstemän:

Förvaltningschefen Håkan Falk, Jenni Almgren, Marita Anheim, Ann-Charlotte Bergqvist, Mårten Frumerie, Gunnar Jensen, Daniel C Mård, Joel Sand och Åsa Wigfeldt samt borgarrådssekreteraren Oskar Lavelid och personalföreträdaren Luis Lopez för §§ 1-8.

§ 1 Val av justerare och tid för justering

Beslut

Exploateringsnämnden utser vice ordföranden Joakim Larsson (M) att tillsammans med ordföranden Jan Valeskog (S) justera dagens protokoll.

Justering sker senast måndagen den 22 juni 2015 i Stadshuset.

§ 2 Frågor för beredning och eventuell information från kontoret

Inga frågor för beredning eller information från kontoret behandlades.

§ 3 Anmälan av inkomna skrivelser till exploateringsnämnden

Inkomna skrivelser m.m. till exploateringsnämnden enligt förteckningar från den 27 maj 2015 och från den 11 juni 2015 anmäls.

§ 4 Anmälan av delegationsbeslut fattade inom exploateringskontoret

Dnr E2015-00014

Beslut

- 1 Exploateringsnämnden beslutar att lägga anmälan till handlingarna.

Handlingar i ärendet

Exploateringskontorets tjänsteutlåtande från den 22 maj 2015.

Nämndens behandling av ärendet

Framlagda förslag till beslut

Nämnden föreslår (se beslutet).

Beslutsgång

Ordföranden Jan Valeskog (S) finner att nämnden beslutar enligt kontorets förslag.

§ 5

Anmälan av protokoll från rådet för funktionshinderfrågor

Dnr E2015-00001

Protokoll nr 4/2015 från stadsbyggnadsnämndens och exploateringsnämndens gemensamma råd för funktionshinderfrågors sammanträde 21 april 2015 anmäls.

§ 6

Anmälan av ekonomisk uppföljning maj 2015

Dnr E2015-000283

Beslut

Exploateringsnämnden beslutar enligt exploateringskontorets förslag:

- 1 Exploateringsnämnden beslutar att lägga anmälan till handlingarna.

Handlingar i ärendet

Exploateringskontorets tjänsteutlåtande från den 2 juni 2015.

Nämndens behandling av ärendet

Framlagda förslag till beslut

Nämnden föreslår (se beslutet).

Beslutsgång

Ordföranden Jan Valeskog (S) finner att nämnden beslutar enligt kontorets förslag.

§ 7

Revisionsberättelse och årsrapport 2014 för exploateringsnämnden. Svar på remiss

Dnr E2015-00447

Beslut

Exploateringsnämnden beslutar enligt exploateringskontorets förslag:

- 1 Exploateringsnämnden godkänner exploateringskontorets tjänsteutlåtande som yttrande över revisionsberättelse och årsrapport 2014 för exploateringsnämnden.

Handlingar i ärendet

Exploateringskontorets tjänsteutlåtande från den 11 maj 2015.

Nämndens behandling av ärendet

Framlagda förslag till beslut

Nämnden föreslår (se beslutet).

Beslutsgång

Ordföranden Jan Valeskog (S) finner att nämnden beslutar enligt kontorets förslag.

§ 8

Rättegångsfullmakt för stadsledningskontorets juridiska avdelning

Dnr E2015-01163

Beslut

Exploateringsnämnden beslutar enligt exploateringskontorets förslag:

- 1 Exploateringsnämnden beslutar om förordnande av rättegångsombud vid stadsledningskontorets juridiska avdelning enligt nedan:

Rättegångsfullmakt

Fullmakt för stadsjurist Catharina Gyllencreutz samt vice stadsjuristerna Kristina Westerlind och Hans Altsjö att var för sig företräda Stockholms kommun inom nämndens förvaltningsområde. Med undantag för rätt att motta delgivning av stämningar äger ombud den behörighet som anges i rättegångsbalken 12 kap. 14 § första stycket. Ombud äger dessutom att på nämndens vägnar uppbära, motta och kvittera nämnden tillkommande medel och handlingar, att förordna annan i sitt ställe samt i övrigt vid alla de tillfällen, då Stockholms kommuns rätt inom nämndens förvaltningsområde kan vara ifråga, densamma iakttaga och bevaka.

Handlingar i ärendet

Exploateringskontorets tjänsteutlåtande från den 22 maj 2015.

Nämndens behandling av ärendet

Framlagda förslag till beslut

Nämnden föreslår (se beslutet).

Beslutsgång

Ordföranden Jan Valeskog (S) finner att nämnden beslutar enligt kontorets förslag.

§ 9**Motion av Erik Slottner (KD) om införande av en servicegaranti. Svar på motion**

Dnr E2015-00529

Beslut

Exploateringsnämnden beslutar enligt exploateringskontorets förslag:

- 1 Exploateringsnämnden överlämnar kontorets tjänsteutlåtande som svar på remissen.

Handlingar i ärendet

Exploateringskontorets tjänsteutlåtande från den 11 maj 2015.

Nämndens behandling av ärendet**Framlagda förslag till beslut**

- 1) Ordföranden Jan Valeskog m.fl. (S), Elin Olsson m.fl. (MP), Rikard Warlenius (V) och Madeleine Sjöstedt (FP) föreslår (se beslutet).
- 2) Vice ordföranden Joakim Larsson m.fl. (M) föreslår följande:

- 1 Exploateringsnämnden beslutar att tillstyrka motionen.
- 2 Exploateringsnämnden beslutar att därutöver anföra följande:

Stadsbyggnadskontoret konstaterar att man bedriver ett kontinuerligt arbete för att förbättra servicen och att kundnöjdheten rent generellt är god. Av svaret framgår att bedömningen är att det inte finns skäl att i dagsläget utdela ekonomisk kompensation när tjänster inte levereras inom utlovad tid.

Vi anser att en servicegaranti skulle kunna bidra med att utveckla servicen till medborgarna ytterligare. Genom att införa en servicegaranti skärps kraven på att nämnder och bolag levererar det som är utlovat. Det blir även tydligt vilka följderna blir om garantin inte efterlevs. De kommuner som har infört servicegarantier har positiva erfarenheter och garantierna är uppskattade av såväl medborgare som företag. Stadens verksamheter och service finns till för medborgarna. Stockholmarna har rätt att förvänta sig att staden utför samtliga utlovade tjänster inom fastställd tid.

Beslutsgång

Ordföranden Jan Valeskog (S) ställer förslagen mot varandra och finner att nämnden beslutar enligt förslag från ordföranden Jan Valeskog m.fl. (S), Elin Olsson m.fl. (MP), Rikard Warlenius (V) och Madeleine Sjöstedt (FP).

Reservation

Vice ordföranden Joakim Larsson m.fl. (M) reserverar sig mot beslutet med hänvisning till sitt förslag.

Ersättaryttrande

Ersättaryttrande lämnas av Markus Berensson (C) enligt följande:

Stadens verksamheter ska bedrivas med stockholmarna i fokus. Den enskilda människans behov och verklighet måste vara vägledande för hur våra system utformas. God kvalitetsuppföljning är grundläggande för möjligheten att bedriva kommunala verksamheter i enlighet med denna viktiga princip.

Dock finns skäl att påpeka att det inte är ett självändamål att utöka stadens tjänster. Införandet av nya tjänster måste naturligtvis vägas mot risken för en växande byråkrati samt hur ett införande påverkar kvaliteten i kärnverksamheterna.

Avslutningsvis finns det skäl att betona vikten av att ständigt arbeta med att utveckla kvaliteten i verksamheten och att alltid vinnlägga sig om att den enskilda medborgaren enkelt kan utläsa vilken servicegrad man kan förvänta sig. Transparens och tydlighet går hand i hand med god kvalitet. Dessa aspekter är också mycket viktiga i kontakterna med stadens näringsidkare. Ett gott företagsklimat är avgörande för stadens arbetsmarknad.

Maurice Forslund (KD) instämmer i förslag till beslut från vice ordföranden Joakim Larsson m.fl. (M).

§ 10**Försäljningspolicy för fastigheter som förvaltas av exploateringsnämnden**

Dnr E2015-01000

Beslut

Exploateringsnämnden beslutar enligt exploateringskontorets förslag:

1 Exploateringsnämnden godkänner den i tjänsteutlåtandet

redovisade försäljningspolicyn.

Handlingar i ärendet

Exploateringskontorets tjänsteutlåtande från den 21 maj 2015.

Nämndens behandling av ärendet

Framlagda förslag till beslut

- 1) Ordföranden Jan Valeskog m.fl. (S), Elin Olsson m.fl. (MP) och Rikard Warlenius (V) föreslår (se beslutet).
- 2) Vice ordföranden Joakim Larsson m.fl. (M) och Madeleine Sjöstedt (FP) föreslår följande:
  - 1 Exploateringsnämnden beslutar att i huvudsak godkänna kontorets förslag till beslut.
  - 2 Exploateringsnämnden beslutar att därutöver anföra följande:

Det är viktigt för stadens ekonomi, och möjligheterna att fortsätta investera i vår gemensamma välfärd, bygga fler bostäder och renovera miljonprogrammen, att vi fortsatt har en tydlig strategi för försäljning av kommunens fastigheter. Vi konstaterar att föreliggande förslag inte innebär några större förändringar av huvudprinciperna i nu gällande policy. Däremot efterfrågar vi tydligare formuleringar och en strategi för att avyttra stadens fastigheter utanför kommunens gränser. Vi anser att utgångspunkten måste vara att sådana fastigheter ska avyttras.

Nuvarande policy anger att riktlinjerna i exploateringsnämndens markanvisningspolicy gäller för mark som ska exploateras. Vänstermajoriteten har i budget 2015 uppdragit åt exploateringsnämnden att ta fram en ny markanvisningspolicy senast den 30 juni 2015. Detta ärende har vi ännu inte sett, men signalerna från majoriteten har hela tiden varit att staden ska minimera försäljning av mark. Detta skulle direkt påverka stadens ekonomi negativt, och därmed möjligheterna att investera i det som Stockholm behöver. Det är olyckligt, och rimmar illa med en god hushållning av stadens medel, att nämnden missar budgetuppdraget om att ta fram en ny markanvisningspolicy innan sommaren, liksom att föreliggande ärende tas upp för beslut innan en ny anvisningspolicy är på plats.

Beslutsgång

Ordföranden Jan Valeskog (S) ställer förslagen mot varandra och finner att nämnden beslutar enligt förslag från ordföranden Jan Valeskog m.fl. (S), Elin Olsson m.fl. (MP) och Rikard Warlenius (V).

Reservation

Vice ordföranden Joakim Larsson m.fl. (M) och Madeleine Sjöstedt (FP) reserverar sig mot beslutet med hänvisning till sitt förslag.

Ersättaryttrande

Markus Berensson (C) och Maurice Forslund (KD) instämmer i förslag till beslut från vice ordföranden Joakim Larsson m.fl. (M) och Madeleine Sjöstedt (FP).

§ 11**Fast förbindelse i form av gång- och cykelbro mellan Hässelby Villastad och Lambarön. Svar på skrivelse från Hässelby-Vällingby stadsdelsnämnd**

Dnr E2013-420-01160

Beslut

Exploateringsnämnden beslutar enligt kontorens gemensamma förslag:

- 1 Exploateringsnämnden beslutar att överlämna och åberopa kontorens gemensamma tjänsteutlåtande som svar till Hässelby-Vällingby stadsdelsnämnd.

Handlingar i ärendet

Exploateringskontorets, trafikkontorets och stadsbyggnadskontorets gemensamma tjänsteutlåtande från den 19 maj 2015.

Nämndens behandling av ärendet**Framlagda förslag till beslut**

Nämnden föreslår (se beslutet).

Beslutsgång

Ordföranden Jan Valeskog (S) finner att nämnden beslutar enligt kontorets förslag.

§ 12**Markanvisning för handel inom fastigheten Västberga 1:1 i Västberga till Atrium Ljungberg AB**

Dnr E2014-02838

Beslut

Exploateringsnämnden beslutar enligt exploateringskontorets förslag:

- 1 Exploateringsnämnden anvisar mark för handel inom fastigheten Västberga 1:1 till Atrium Ljungberg AB och ger kontoret i uppdrag att träffa markanvisningsavtal enligt förslag i tjänsteutlåtandet.
- 2 Exploateringsnämnden begär att stadsbyggnadsnämnden upprättar detaljplan för området.

Handlingar i ärendet

Exploateringskontorets tjänsteutlåtande från den 14 april 2015.

Nämndens behandling av ärendet

Framlagda förslag till beslut

Nämnden föreslår (se beslutet).

Beslutsgång

Ordföranden Jan Valeskog (S) finner att nämnden beslutar enligt kontorets förslag.

§ 13

Markanvisning för bostäder inom fastigheten Stadshagen 1:1 på Kungsholmen till Järntorget Bostad AB

Dnr E2015-01069

Beslut

Exploateringsnämnden beslutar enligt exploateringskontorets förslag:

- 1 Exploateringsnämnden anvisar mark för bostäder inom fastigheten Stadshagen 1:1 till Järntorget Bostad AB och ger kontoret i uppdrag att träffa markanvisningsavtal enligt förslag i tjänsteutlåtandet.

Handlingar i ärendet

Exploateringskontorets tjänsteutlåtande från den 8 maj 2015.

Nämndens behandling av ärendet

Framlagda förslag till beslut

Nämnden föreslår (se beslutet).

Beslutsgång

Ordföranden Jan Valeskog (S) finner att nämnden beslutar enligt kontorets förslag.

§ 14

Slutredovisning av Kristinebergs strandpark inom fastigheten Tennisbollen 1 med flera i Kristineberg

Dnr E2015-00809

Beslut

Exploateringsnämnden beslutar enligt exploateringskontorets förslag:

- 1 Exploateringsnämnden godkänner slutredovisningen av Kristinebergs strandpark inom fastigheten Tennisbollen 1 i Kristineberg.

Handlingar i ärendet

Exploateringskontorets tjänsteutlåtande från den 7 maj 2015.

Nämndens behandling av ärendet

Framlagda förslag till beslut

Nämnden föreslår (se beslutet).

Beslutsgång

Ordföranden Jan Valeskog (S) finner att nämnden beslutar enligt kontorets förslag.

§ 15

Markanvisning för kontor och bostäder inom fastigheten Snäckan 8 på Norrmalm till Remulus Snäckan 8 AB.

Ändring av tidigare markanvisning till Alecta pensionsförsäkring, ömsesidigt

Dnr E2014-02839

Beslut

Exploateringsnämnden beslutar enligt exploateringskontorets förslag:

- 1 Exploateringsnämnden anvisar mark inom fastigheten Snäckan 8 på Norrmalm till Remulus Snäckan 8 AB. Ändring av tidigare markanvisning till Alecta pensionsförsäkring, ömsesidigt.

Handlingar i ärendet

Exploateringskontorets tjänsteutlåtande från den 7 maj 2015.

Nämndens behandling av ärendet

Framlagda förslag till beslut

Nämnden föreslår (se beslutet).

Beslutsgång

Ordföranden Jan Valeskog (S) finner att nämnden beslutar enligt kontorets förslag.

§ 16

Program för Kabelverket och Medaljongen 3 med flera. Inriktningsbeslut

Dnr E2015-01155

Beslut

Exploateringsnämnden beslutar enligt exploateringskontorets förslag:

- 1 Exploateringsnämnden ger kontoret i uppdrag att fortsätta utredningsarbetet (inriktningsbeslut).

Handlingar i ärendet

Exploateringskontorets tjänsteutlåtande från den 11 maj 2015.

Nämndens behandling av ärendet

Framlagda förslag till beslut

Nämnden föreslår (se beslutet).

Beslutsgång

Ordföranden Jan Valeskog (S) finner att nämnden beslutar enligt kontorets förslag.

§ 17

Program för Tyngdpunkt Farsta. Svar på remiss av programförslaget

Dnr E2015-01091

Beslut

Exploateringsnämnden beslutar enligt förslag från ordföranden Jan Valeskog m.fl. (S), Elin Olsson m.fl. (MP) och Rikard Warlenius (V):

- 1 Exploateringsnämnden godkänner kontorets tjänsteutlåtande

som svar på programremiss för Tyngdpunkt Farsta.

2 Exploateringsnämnden beslutar att därutöver anföra följande:

Arbetet med tyngdpunkter enligt översiktsplanen är en viktig nyckel för att minska bilberoende och främja en flerkärnig och långsiktigt hållbar utveckling av staden. Farsta är starkt präglad av bilismen och de förslag som presenteras i programmet skapar förutsättningar för en funktionsblandad stad med god kollektivtrafikförsörjning.

Programförslaget bidrar till en positiv utveckling av området och utgör ett nödvändigt tillskott av bostäder i målet om 140 000 bostäder till 2030. En förutsättning för att lyckas med en hållbar utveckling är att programarbetet tar avstamp i och integrerar de värden som både finns och som kan utvecklas när fler ska bo i Farsta. Avgörande är att högkvalitativa offentliga platser, parker och stråk säkerställs.

Strategin att vända Farsta mot sjöarna förutsätter att allmänhetens tillgång till strandområdena säkras och utvecklas. Möjligheten att utveckla 10 km sammanhängande strandpromenad är mycket värdefullt och bör prioriteras. Utformningen av eventuell bebyggelse på kullen med campingstugor måste vidare studeras. Att hitta samverkan med lokala aktörer och ideella krafter är angeläget – både ur ett ekonomiskt och socialt perspektiv.

Tvärförbindelserna mellan Högdalen och Farsta bör stärkas men när ny bebyggelse tillkommer i en utpekad grön kil är det av stor vikt att säkerställa ett långsiktigt bevarande av grönstrukturen som återstår. Den bebyggelse som föreslagits längs Magelungsvägen har en avstängande effekt för biologisk mångfald. I fortsatta planprocessen ska en grön genomsläpplighet i nord-sydlig riktning bibehållas.

Handlingar i ärendet

Exploateringskontorets tjänsteutlåtande från den 18 maj 2015. I tjänsteutlåtandet föreslås att nämnden beslutar:

Exploateringsnämnden godkänner kontorets tjänsteutlåtande som svar på programremiss för Tyngdpunkt Farsta, P2012-09102.

Nämndens behandling av ärendet

Framlagda förslag till beslut

- 1) Ordföranden Jan Valeskog m.fl. (S), Elin Olsson m.fl. (MP) och Rikard Warlenius (V) föreslår (se beslutet).

2) Vice ordföranden Joakim Larsson m.fl. (M) och Madeleine Sjöstedt (FP) föreslår att nämnden beslutar enligt följande:

- 1 Exploateringsnämnden godkänner i huvudsak kontorets förslag.
- 2 Exploateringsnämnden beslutar att därutöver anföra följande:

Arbetet med tyngdpunkterna som pekas ut i översiktsplanen Promenadstaden kommer att innebära tillskapande av många tusen nya bostäder, vilket är av mycket stor betydelse för ett Stockholm som väntas vara en miljonstad redan 2022. Det planeringsarbete som utförs på stadsbyggnadskontoret är således av grundläggande betydelse för stadens tillväxt.

På en viktig punkt ska inte detta arbete stå som modell för arbetet med övriga tyngdpunkter. Programarbetet har nu pågått i över tre år. Det måste helt enkelt vara kortare tid mellan idé och handling när det gäller arbetet med tyngdpunkterna, liksom en tidigare och högre konkretionsgrad avseende antalet tillkommande bebyggelse.

Vi vill därför särskilt betona vikten av att resultatet av denna planering snarast möjligt konkretiseras och ges tydliga målsättningar avseende innehåll med siffror för antal bostäder och arbetsplatser. Det är viktigt att inte fastna i alltför långa ledtider och utdragna diskussioner om visioner. Det är särskilt viktigt att även arbeten utanför stadsbyggnadsfrågorna omhändertas.

Beslutsgång

Ordföranden Jan Valeskog (S) ställer förslagen mot varandra och finner att nämnden beslutar enligt förslag från ordföranden Jan Valeskog m.fl. (S), Elin Olsson m.fl. (MP) och Rikard Warlenius (V).

Reservation

Vice ordföranden Joakim Larsson m.fl. (M) och Madeleine Sjöstedt (FP) reserverar sig mot beslutet med hänvisning till sitt förslag.

Ersättaryttrande

Markus Berensson (C) och Maurice Forslund (KD) instämmer i förslag till beslut från vice ordföranden Joakim Larsson m.fl. (M) och Madeleine Sjöstedt (FP).

§ 18**Projekt Slussen. Reviderat genomförandebeslut**

Dnr E2015-00947

Beslut

Exploateringsnämnden beslutar enligt exploateringskontorets förslag:

- 1 Exploateringsnämnden godkänner för sin del det fortsatta genomförandet av projekt Slussen, omfattande investeringsutgifter om 12 100 mnkr och investeringsinkomster om 2 200 mnkr samt föreslår att kommunfullmäktige godkänner det fortsatta genomförandet och ger exploateringsnämnden, genom exploateringskontoret, i uppdrag att fortsätta genomföra projektet.

Handlingar i ärendet

Exploateringskontorets tjänsteutlåtande från den 1 juni 2015.
Skrivelse från Finn Löfqvist, inkommen den 2 juni 2015. Skrivelse från Gudrun Holmgren m.fl., inkommen den 5 juni 2015.

Nämndens behandling av ärendet**Framlagda förslag till beslut**

- 1) Ordföranden Jan Valeskog m.fl. (S), Elin Olsson m.fl. (MP) och Rikard Warlenius (V) föreslår (se beslutet).
- 2) Vice ordföranden Joakim Larsson m.fl. (M) föreslår följande:
  - 1 Exploateringsnämnden godkänner delvis kontorets förslag.
  - 2 Exploateringsnämnden beslutar att därutöver anföra följande:

Nya Slussen är ett av de viktigaste och mest komplexa projekt vi har i Stockholm. Det är väsentligt att platsen omdanas från grunden, inte minst på grund av att konstruktionen som sådan har tjänat ut efter nästan 80 år i stockholmarnas tjänst. Nya Slussen kommer att innebära en anpassning till stockholmarnas behov - en effektiv och trygg knutpunkt för gående, cyklister och kollektivtrafik. Det ska också bli en av Stockholms mest attraktiva mötesplatser med nya parker och tillgängligt stadsliv.

Att ta upp ett reviderat genomförandebeslut är inget ovanligt för projekt av denna omfattning, som tar många

år att genomföra. Ett sådant hade även Alliansen planerat för. I föreliggande förslag finns det dock ett antal punkter som vi ställer oss frågande till och där vi ser tydliga signaler om att projektet kommer att fortsätta försenas och fördyras av vänstermajoriteten.

Under flera år har vi hört Socialdemokraterna, Miljöpartiet och Vänsterpartiet tala om skenande kostnader för projektet, såväl från talarstolen i kommunfullmäktige som i media. Vi har då också tydligt kunnat se den totala oenighet som rått i frågan mellan dessa partier. I Direktpress den 9 maj 2014 sade Socialdemokraterna ”Vi är inte jättekonkreta ännu, men vi vill göra förändringar som rör Gamla stan och biltrafiken.” Miljöpartiet å sin sida menade att de inte kunde svara ja eller nej på om de ville riva upp detaljplanen eller inte. De passade också på att kalla Alliansens plan för ett haveri. Vänsterpartiet ville förhandla bort de planerade byggnaderna framför nuvarande glashuset och KF vid Stadsgårdsleden, samt det planerade glashuset vid trappan/Södermalmstorg.

I augusti 2014 fortsatte Miljöpartiet, till Mitti, att hävda att de inte haft insyn i de ekonomiska kalkylerna. Detta är häpnadsväckande, särskilt med tanke på att allt material under processens gång är helt offentligt och har funnits, och fortfarande finns, fullt tillgängligt på stadens egen hemsida.

I en debatt under kommunfullmäktige den 27 november 2014 hävdade Socialdemokraterna att det inte var fråga om något stopp i projektet. De hade enligt egen utsago ”till exploateringskontoret varit mycket noga med att vi vill se över projektet skyndsamt och att de entreprenader och konsultarbeten som är upphandlade och pågående också ska fortsätta [...] Projekteringsarbetet pågår med full styrka. Vissa arbeten som inte är akuta är tillfälligt pausade, men villkoret är att pengar inte förslösas.”

Dessvärre kan vi konstatera att vänstermajoriteten, trots sin retorik, hittills har försenat Nya Slussen med ett år, med extra kostnader på 400 miljoner kronor som följd. Torsdagen den 4 juni kunde vi läsa uttalanden i Dagens Nyheter, där Socialdemokraterna skickade tydliga signaler om att planerade nya byggnader kan komma att slopas. Därmed skulle staden förlora ytterligare 760 miljoner kronor i utebliven försäljning av byggrätter. Denna signal är mycket oroande, som om det infrias

skulle det innebära att vänstermajoriteten sedan valet lyckats fördyra Nya Slussen med 1,16 miljarder kronor. Genom att stoppa projektet och tillsätta en expertgrupp för att genomlysa bland annat projektekonomi har man alltså i onödan tillåtit kostnaderna att öka med nästan tio procent på knappt ett år. Med tanke på den höga svansföringen i retoriken kring skenande kostnader är detta milt uttryckt anmärkningsvärt.

Hanteringen av projektet från vänstermajoriteten är således djupt otillfredsställande. Den stora delen av kostnadsökningarna härleds till förskjutningar i tid, och ju längre tid som projektet tar desto dyrare blir det mot bakgrund av komplexiteten i projektet med många inblandade aktörer. Detta är rent logiskt, och har även konstaterats av exploateringskontoret.

I föreliggande förslag finns inte en krona från markförsäljning redovisad. Vi anser att det är en stor brist och att ärendet ska kompletteras med konkreta kalkyler för detta. Samtidigt ser vi en oroväckande risk för framkomlighetsproblem om antalet bilrörelser begränsas från 30 000 till 20 000 per dygn. Detta inte minst med tanke på prognoserna för befolkningsökningen i Nacka och Värmdö. Det är väsentligt att vi minimerar biltrafiken i innerstaden, och satsar på framkomligheten för stadsbussar, cyklister och fotgängare. Men vi kan inte riskera att hamna i en situation där vi redan om några år har trafikstockningar vid Nya Slussen på grund av att antalet fordonsrörelser per dygn begränsats i allt för hastig takt.

Avslutningsvis är vår hållning att detaljplanen för Nya Slussen ligger fast och ska genomföras i enlighet med denna. Det gäller därtill samtliga handlingar som ingått i framtagandet av detaljplanen, bland annat ett gestaltungsprogram. Den konkreta utformningen av byggnader, park och annat tas fram inför beslut om bygglov i stadsbyggnadsnämnden och ska inte detaljstyras i ett reviderat genomförandebeslut i exploateringsnämnden.

3) Madeleine Sjöstedt (FP) föreslår följande:

- 1 Exploateringsnämnden godkänner delvis kontorets förslag.
- 2 Exploateringsnämnden beslutar att därutöver anföra

följande:

Stockholm behöver Nya Slussen och det är glädjande att den rödgrönrosa politiska ledningen i Stadshuset nu äntligen fattar sitt första formella beslut som visar att man ämnar genomföra detta viktiga projekt.

Under hela förra mandatperioden var Socialdemokraterna, Miljöpartiet och Vänsterpartiet ständigt oense och ständigt oklara i frågan om vad de ville med nya Slussen. Framför allt klagade de på väldiga fördyringar och brist på insyn och demokrati. Ändå är mycket små förändringar i projektplanen man föreslår nästan ett helt år verksamhetsår efter att man kom till makten. Bristen på politiskt beslutskraft har försenat Nya Slussen med därmed fördyrat projektet med minst 400 miljoner kronor.

Givet detta är det dock glädjande att ärendet nu skrivs fram och att det innehåller en tydlig skrivning om behovet av ett gestaltningsprogram. Gestaltningen av nya Slussen blir av högsta vikt. För Folkpartiet är det angeläget att stor vikt läggs vid utformning och utsmyckning av ytorna ovanpå Slussen. Den konstnärliga gestaltningen av de tekniska lösningarna ska väga tungt. Huvudbrons gestaltning ska vara smäcker och utformning och materialval ska hålla mycket hög kvalitet. Vi vill också särskilt lyfta fram viken av att Stadsmuseets fastighet och verksamhet värnas och att planteringar, träd och grönytor prioriteras och håller en mycket hög kvalitet. Under bron ser vi gärna en saluhall, lokal marknad, kulturverksamhet eller liknande aktiviteter.

Funktionsmässigt måste tillgängligheten och tryggheten garanteras. För Folkpartiet är det angeläget att belysning, hissar, gångvägar, broar med mera ska vara anpassade för att skapa trygghet och full tillgänglighet.

Kollektivtrafiken ökar i betydelse i Stockholm, och när den nya Slussen utformas måste vi säkerställa att staden kan möta ökade mängder av passagerare från en växande storstadsregion. Kollektivkörfälten ska därför vara prioriterade. Körfälten som är tillänkta för en framtida spårvagn ska göras breda och förberedas för att kunna gå på eget spårområde som avskiljs från övrig trafik. När spårvagnens körfält ska byggas stängs ett körfält för biltrafiken, ej kollektivkörfält

eller utrymme för cykel- och gångtrafik.
Kollektivtrafiken på vattnet ska också ha ett naturligt
nav vid Slussen.

Beslutsgång

Ordföranden Jan Valeskog (S) ställer förslagen mot varandra och finner att nämnden beslutar enligt förslag från ordföranden Jan Valeskog m.fl. (S), Elin Olsson m.fl. (MP) och Rikard Warlenius (V).

Reservation

Vice ordföranden Joakim Larsson m.fl. (M) reserverar sig mot beslutet med hänvisning till sitt förslag.

Madeleine Sjöstedt (FP) reserverar sig mot beslutet med hänvisning till sitt förslag.

Ersätтарыttrande

Ersätтарыttrande lämnas av Markus Berensson (C) enligt följande:

Bra. Kör.

Maurice Forslund (KD) instämmer i förslag till beslut från vice ordföranden Joakim Larsson m.fl. (M).

§ 19**Överenskommelser om exploatering för centrumändamål, skola, kultur med mera inom fastigheten Hjorthagen 1:3 i Gasverket, Norra Djurgårdsstaden**

Dnr E2013-513-01022

Beslut

Exploateringsnämnden beslutar enligt exploateringskontorets förslag:

- 1 Exploateringsnämnden ger kontoret i uppdrag att träffa överenskommelse om exploatering mellan exploateringsnämnden och Jungberg & Rothman Kvartersfastigheter Gasverket Holding AB avseende del av fastigheten Hjorthagen 1:3 och träffa erforderliga avtal med en försäljningsinkomst om cirka 4 mnkr enligt vad som anges i kontorets tjänsteutlåtande.
- 2 Exploateringsnämnden ger kontoret i uppdrag att träffa överenskommelse om exploatering med tomträtt mellan exploateringsnämnden och Jungberg & Rothman Kvartersfastigheter Gasverket Holding AB avseende del av

fastigheten Hjorthagen 1:3 och träffa erforderliga avtal enligt vad som anges i kontorets tjänsteutlåtande.

- 3 Exploateringsnämnden ger kontoret i uppdrag att träffa exploateringsavtal mellan exploateringsnämnden och Stockholm läns landsting avseende fastigheten Hjorthagen 1:16 enligt vad som anges i kontorets tjänsteutlåtande.
- 4 Exploateringsnämnden ger kontoret i uppdrag att träffa överenskommelse om exploatering med tomträtt mellan exploateringsnämnden och SISAB avseende del av fastigheten Hjorthagen 1:3 med flera och träffa erforderliga avtal med en försäljningsinkomst om cirka 670 tkr enligt vad som anges i kontorets tjänsteutlåtande.

Handlingar i ärendet

Exploateringskontorets tjänsteutlåtande från den 20 maj 2015.

Nämndens behandling av ärendet

Framlagda förslag till beslut

Nämnden föreslår (se beslutet).

Beslutsgång

Ordföranden Jan Valeskog (S) finner att nämnden beslutar enligt kontorets förslag.

§ 20

Överenskommelse med Teleskopet Förvaltnings AB med flera om evakuering av arrendeområde inom del av fastigheten Mårtensdal 6 i Södra Hammarbyhamnen

Dnr E2015-01194

Beslut

Exploateringsnämnden beslutar enligt exploateringskontorets förslag:

- 1 Exploateringsnämnden godkänner avtal med Teleskopet Förvaltnings AB, AB Södermalms Sten samt AB Vivaldi om evakuering av arrendeområde inom del av fastigheten Mårtensdal 6.
- 2 Exploateringsnämnden anvisar mark för industriändamål inom fastigheten Solkraften 20 till Teleskopet Förvaltnings AB och ger kontoret i uppdrag att träffa markanvisningsavtal enligt förslag i tjänsteutlåtandet.

Handlingar i ärendet

Exploateringskontorets tjänsteutlåtande från den 20 maj 2015.

Nämndens behandling av ärendet**Framlagda förslag till beslut**

Nämnden föreslår (se beslutet).

Beslutsgång

Ordföranden Jan Valeskog (S) finner att nämnden beslutar enligt kontorets förslag.

§ 21**Förslag till riktlinjer för projektspecifika och gröna parkeringstal i Stockholms stad**

Dnr E2015-00923

Bordlagt den 21 maj 2015 pkt. 34

Beslut

Exploateringsnämnden beslutar enligt förslag från ordföranden Jan Valeskog m.fl. (S), Elin Olsson m.fl. (MP) och Rikard Warlenius (V):

- 1 Exploateringsnämnden godkänner i huvudsak förslaget till riktlinjer för projektspecifika och gröna parkeringstal i Stockholms stad.
- 2 Exploateringsnämnden beslutar att grundintervallet skall utökas till 0,3-0,6 och att närhet till tunnelbana ska värderas högre under lägesbaserat p-tal, i synnerhet inom den centrala staden och dess utvidgning.
- 3 Exploateringsnämnden beslutar att modellens effekter löpande ska utvärderas.
- 4 Exploateringsnämnden hemställer hos kommunfullmäktige att anta riktlinjerna.
- 5 Exploateringsnämnden beslutar att därutöver anföra följande:

Den föreslagna p-talstrategin stämmer väl överens med majoritetens ambitioner om en klimatsmart stad. Målsättningen med strategin är att minska behovet av bil i nyproducerade lägenheter. I strategin tas bland annat hänsyn till geografiskt läge, lägenhetsstorlek och närhet till kollektivtrafik, samt incitament skapas för byggherren att införa mobilitetstjänster så som cykelinfrastruktur och bilpooler.

I direkt anslutning till tunnelbana i den centrala stadens utvidgning är det av extra stor vikt att mark kan nyttjas resurssnålt och effektivt. Grundintervallet skall därför börja på 0,3 för att under det lägesbaserade parkeringstalet kunna värdera just närhet till tunnelbana i den centrala staden och dess utvidgning högre.

Det är viktigt att modellen fortlöpande följs upp i syfte att se till att effekten blir den avsedda.

I utvärderingen ska incitamenten för mobilitetstjänsterna utvärderas och rabattnivåerna vid behov kunna justeras.

Handlingar i ärendet

Exploateringskontorets, trafikkontorets och stadsbyggnadskontorets gemensamma tjänsteutlåtande från den 20 maj 2015. I tjänsteutlåtandet föreslås att nämnden beslutar:

- 1 Exploateringsnämnden godkänner för egen del redovisningen och förslag till riktlinjer för projektspecifika och gröna parkeringstal vid nyproduktion.
- 2 Exploateringsnämnden hemställer hos kommunfullmäktige att anta riktlinjerna.

Nämndens behandling av ärendet

Framlagda förslag till beslut

- 1) Ordföranden Jan Valeskog m.fl. (S), Elin Olsson m.fl. (MP) och Rikard Warlenius (V) föreslår (se beslutet).
- 2) Vice ordföranden Joakim Larsson m.fl. (M) och Madeleine Sjöstedt (FP) föreslår följande:
  - 1 Exploateringsnämnden godkänner delvis kontorets förslag.
  - 2 Grundintervallet för parkeringstal sätts till 0,4 - 0,7.
  - 3 Större avvikelser både uppåt och nedåt av intervallet ska vara möjligt utifrån det projektspecifika p-talet.
  - 4 Exploateringsnämnden beslutar att därutöver anföra följande:

Vi välkomnar att staden har arbetat fram riktlinjer för nya p-normer som är både transparenta och förutsägbara.

Förhoppningsvis kommer de nya p-normerna att leda till att p-talen bättre motsvarar det faktiska behovet samt att genomförbarheten för vissa projekt blir bättre. Med tanke på den mycket ansträngda parkeringssituationen i vissa delar av staden anser vi dock att det generella grundintervallet är väl snävt tilltaget. Enligt vår mening bör det därför sättas till 0,4 - 0,7. Vidare anser vi att det projektspecifika parkeringstalet bör få större genomslagskraft. Om exempelvis endast små lägenheter byggs på en fastighet bör en minskning av intervallet kunna vara exempelvis 50 procent istället för föreslagna 30 procent. Det bör också övervägas om projekt med en övervägande andel stora lägenheter och med ett perifert läge till kollektivtrafiken bör kunna öka sitt intervall med mer än föreslagna 20 procent.

Vi instämmer i förvaltningens resonemang om att modellen innebär ett förtydligande av hantering av parkeringstal för stora och små lägenheter, där det klargörs att små lägenheter ska få lägre p-tal än stora lägenheter. Det är viktigt att riktlinjerna ger vägledning, men att de samtidigt inte hindrar innovation och utveckling. Vi understryker därför vikten av att avsteg från modellen ska vara möjligt att göra, i samförstånd mellan staden och exploatören. Sammantaget innebär detta såväl en mer konkret som mer flexibel modell för exploatörer att utgå ifrån, vilket är en nödvändighet för att hålla nere produktionskostnaderna.

Beslutsgång

Ordföranden Jan Valeskog (S) ställer förslagen mot varandra och finner att nämnden beslutar enligt förslag från ordföranden Jan Valeskog m.fl. (S), Elin Olsson m.fl. (MP) och Rikard Warlenius (V).

Reservation

Vice ordföranden Joakim Larsson m.fl. (M) och Madeleine Sjöstedt (FP) reserverar sig mot beslutet med hänvisning till sitt förslag.

Ersätтарыttrande

Ersätтарыttrande lämnas av Markus Berensson (C) enligt följande:

Under förra mandatperioden initierade Centerpartiet en utredning om hur parkeringsnormen kan ersättas med Gröna p-tal. Genom Gröna p-tal kan staden både minska kostnaden på bostäder och reducera bilbehovet i hela Stockholm genom en bättre och grönare infrastruktur.

Parkeringsplatser är en av stadens viktigaste, men mest

ljusskygga beståndsdelar. Var, hur och i vilken omfattning parkeringsplatser byggs har en enorm inverkan på hur Stockholm utvecklas. De tar upp dyrbar plats i täta stadsmiljöer, de bidrar till trängsel genom att alstra bilresor, de påverkar i stor utsträckning vilket färdmedel människor väljer, de motverkar förtätning och de är ofantligt dyra att anlägga med en genomsnittskostnad på 350 000 kronor. Det är därför väldigt glädjande att en av Centerpartiets stora reformer under den förra mandatperioden nu ser ut att bli verklighet.

Centerpartiets förslag att parkeringsnormen ersätts med Gröna p-tal är viktigt av fler skäl. Dels handlar det om att skapa hållbara alternativ till bilen, exempelvis genom bilpooler och cykelparkeringar. Dels handlar det om att bygga fler bostäder på samma yta och dels handlar det om att minska kostnaderna för bostadsbyggandet.

Centerpartiet är väldigt positiva till förslagen i utredningen. Istället för att staden fyrkantigt beordrar byggföretag att anlägga ett visst antal parkeringsplatser förslås nu byggföretag istället få rusta hus med positiva mobilitetstjänster som attraktiva cykelrum i markplan, bilpoolsmedlemskap, lådcykelpool, smarta lastrum för hemleveranser, sponsring av SL-kort etc.

Maurice Forslund (KD) instämmer i förslag till beslut från vice ordföranden Joakim Larsson m.fl. (M) och Madeleine Sjöstedt (FP).

Vid protokollet

Joel Sand